

**VI VILL HA EN
LANDSBYGDSPOLITIK
FÖR HELA SVERIGE
FÖR ATT
HELA SVERIGE.**

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

EN ENKEL INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FATTA. FÖRENKLA. FRAMTIDSSÄKRA. FRÄMJA. FÖRÄNDRA.	5
ETT LAND I BALANS.	7
SAMHÄLLET'S BEHOVSTRAPPA.	8
BÄTTRE BALANS.	11
DIGITALISERA MERA.	13
FINANSIERA.	15
SERVICE & TRYGGHET.	17
BO & RESA.	19
JOBBS & UTBILDNING.	21
MER KULTUR.	23
GE INFLYTANDE.	25
SKAPA HÅLLBARHET.	27
OM HELA SVERIGE.	28

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

FATTA beslut som inte påverkar landsbygderna negativt.
att det finns en urban norm och motverka den.
att urbanisering inte är en naturlag.

FÖRENKLA regelverken.
byråkratin.
projektadministrationen.

FRAMTIDSSÄKRA digitalisering i hela landet.
infrastruktur och boende i hela landet.
grundläggande service, välfärd och trygghet.

FRÄMJA lokal finansiering.
lokalt inflytande.
civilsamhället.

FÖRÄNDRA synen på och bilden av landsbygden.
den pågående centraliseringen.
fördelningen av resurser – bättre balans mellan land och stad.

**HELA
SVERIGE.**
*Hela Sverige
ska leva!*

ETT LAND I BALANS.

Vårt mål är mycket enkelt: balans mellan land och stad. Balans har vi uppnått när det finns lika goda utvecklingsmöjligheter på landsbygderna och i städerna.

Det handlar inte om några märkliga saker, utan om sådant som borde vara självklart för invånare överallt i Sverige.

- Att det är nära till mataffären, bankomaten och apoteket.
- Att det finns skola, förskola och sjukvård på nära håll.
- Att affärsägaren kan sätta in dagens kontanter på ett säkert ställe.
- Att entreprenören och företaget har tillgång till en bank som känner de lokala förhållandena och som därför kan göra en rättvis lånebedömning.
- Att det finns bredband och telefoni, fungerande vägar, kollektivtrafik och mackar.
- Att polisen kommer när man ringer, liksom ambulansen och brandkåren.

Det är inte säkert att lösningarna på landsbygden ska se ut som i staden, utan de bör anpassas efter de lokala förhållandena. Vi tycker att landsbygden måste få finnas till på sina egna villkor helt enkelt.

Och då är vi inne på något viktigt, nämligen synen på landsbygden.

Idag finns en norm som säger att staden är det normala, alltså det man utgår från när man beskriver världen. Vi kallar den för den urbana normen. Staden ses som det ställe där det moderna livet levs, där utveckling och framgång skapas. I den här världsordningen blir landsbygden det ”andra”, det avvikande. Det som är mindre värt, som inte är en del av det moderna brusande livet.

Det här är en oerhört skev beskrivning av verkligheten och den vill vi förändra. När det råder balans, både i vår syn på landsbygden och utvecklingsmöjligheterna för landsbygden, ja, då närmar vi oss vår vision att hela Sverige ska leva.

SAMHÄLLETS BEHOVSTRAPPA.

För att förstå varför vi behöver grundläggande saker för att kunna få ett samhälle att utvecklas har vi tagit fram en modell som bygger på Maslows behovstrappa.

Behovstrappan beskriver vad människan behöver för att kunna bli den ”bästa versionen av det vi kan vara”. Vi har översatt den för att visa vad samhället behöver för att bli det bästa möjliga.

FÖRSTA TRAPPSTEGET.

I det första steget i Maslows behovstrappa finns grundläggande saker som alla människor behöver ha för att kunna överleva överhuvudtaget. Det är sådant som vatten, syre, mat, värme, kläder och tak över huvudet.

Det första trappsteget i Samhällets behovstrappa är det som ett samhälle behöver för att kunna finnas. Det är väsentligt att det finns nära, inpå ”husknuten”. Detta trappsteg kallar vi **infrastruktur** och det innefattar sådana saker som vägar, telefoni, energi, digital infrastruktur som till exempel bredband, ekonomi, livsmedel och bostäder. Saker som är absolut nödvändiga för att man ska kunna leva och bo på ett ställe.

ANDRA TRAPPSTEGET.

Maslows andra steg handlar om trygghet; om säkerhet och stabilitet. Det kan exemplifieras med människor som flyr från krig. De har ofta mat, tak över huvudet och vatten, men ingen trygghet och säkerhet – därför vill de inte stanna kvar.

Det andra trappsteget för samhället är **trygghet och service**. Detta trappsteg behöver du inte ha inpå ”husknuten” men inom ett rimligt avstånd. Det handlar om service av olika slag: affär, skola, sjukvård, polis, räddningstjänst med mera.

TREDJE TRAPPSTEGET.

Det tredje trappsteget Maslow nämner är gemenskap. Sådant som kärlek och omtanke. Det är inte livsavgörande att ha gemenskap eller kärlek, men för de flesta är det oerhört viktigt.

Det tredje trappsteget i Samhällets behovstrappa är **gemenskap**. Det handlar om att ha mötesplatser

och ett utbud av kultur, fritid och folkbildning. Det är därför samlingsgårdarna och studieförbunden är viktiga i samhället. Alla tar inte del av detta men för många är det mycket viktigt, framförallt för attraktiviteten för en plats.

FJÄRDE TRAPPSTEGET.

Det fjärde steget Maslow pratar om är självkänsla, makten att kunna forma sitt liv, att kunna vara med och påverka och bestämma vad som ska hända och känna uppskattning för att man finns och för det man gör.

Det fjärde trappsteget är **självkänslan**. Det här är en mer abstrakt nivå som handlar om inflytande, makt, om samhällsnormer, om den rådande storstadsmaktordningen och den rådande världsbilden. Det är viktigt att dels känna att man har makt och inflytande över sin egen vardag och att man kan påverka samhället man bor i, att det finns en demokrati, men också att känna sig betydelsefull. Att känna sig stolt över sin hembygd.

FEMTE OCH SISTA TRAPPSTEGET.

När man har alla dessa grundläggande delar kan man nå det femte trappsteget som är självförverkligande – där man blir allt som man kan vara.

Det femte steget är **självförverkligande**. Där sker innovation, kreativitet, entreprenörskap – det är det visionära steget där samhället ”blir allt det kan vara”. Men för att nå dit måste de andra stegen på trappan finnas – om man är upptagen med att hålla lanthandeln öppen eller bygga bredband är det svårt med självförverkligande. När vi pratar om ett land i balans betyder det ett land som nått det femte trappsteget.

**HELA
SVERIGE.**
*Hela Sverige
ska leva!*

BÄTTRE BALANS.

Under lång tid har det pågått en centralisering, och Sveriges städer har prioriterats. Det har medfört att det har uppstått en obalans mellan land och stad.

Regler och föreskrifter utformas efter den urbana normen, vilket missgynnar landsbygderna. Resurser satsas på befolkningstäta områden. Förutsättningar för arbete, välfärd, service och kultur försämras i landsbygderna.

När man pratar om utveckling är den urbana normen utgångspunkten. Städerna tillskrivs epitet som ”innovativa” och ”kreativa” medan landsbygderna målas upp som motsatsen. Det förhärskande tankesättet är att unga ska vilja flytta från landsbygder och mindre orter till större städer.

Det är lätt att få uppfattningen att de flesta redan bor i städer, men 35 procent av invånarna i Sverige anser själva att de bor på landsbygden, och 83 procent att de inte bor i någon av de tre storstäderna. Alla dessa förtjänar en rättvis politik som gynnar hela Sverige.

VI UPPMANAR

- Genomför alla 75 förslag i den parlamentariska landsbygdsutredningen.
- Landsbygdssäkra beslut på alla nivåer – uppmärksamma den urbana normen.
- Utforma regler som är anpassade så att de främjar utveckling på landsbygden.
- Förändra skatteutjämningsystemet så att alla får samma förutsättningar att ge rimlig service.

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

DIGITALISERA MERA.

En förutsättning för att kunna leva och verka i hela Sverige är att man har möjlighet att vara uppkopplad. Den digitala utvecklingen ger enorma möjligheter och på landsbygderna kan den verkligen göra skillnad. Men då krävs det att alla kan ta del av den.

Därför är det viktigt att nå regeringens bredbandsmål där 100 procent av befolkningen ska ha tillgång till uppkoppling. Och det ska vara uppkoppling med hög kvalitet. För att nå det krävs att vi satsar ekonomiska resurser på utbyggnaden. Det krävs även samarbete och att vi arbetar för att undanröja hinder för utbyggnaden. Precis det som Byanätsforum jobbar med.

VI UPPMANAR

- Se till att bredbandsmålet uppnås och satsa resurser på den digitala utbyggnaden.
- Stötta den digitala utvecklingen i hela landet.
- Stötta Byanätsforum.

HELA
SVERIGE.
*Hela Sverige
ska leva!*

FINANSIERA.

För närvarande satsas mer riskkapital och innovationsmedel i städer än i landsbygder och många landsbygdsföretagare vittnar om hur svårt det är att hitta investeringskapital. Sveriges landsbygdsföretag behöver finansieringsmöjligheter utifrån sina förutsättningar och då inte bara inom de gröna näringarna.

Det är viktigt att en tänkt finansiär känner till de lokala villkoren och därför gör realistiska bedömningar om bärkraften i en idé. Ett exempel är de regionala mikrofonderna som etableras runt om i Sverige och vars mål är att tillhandahålla bland annat säkerhet för lån och företagsrådgivning.

Det är också betydelsefullt för både företag och föreningar med ett väl fungerande landsbygdsprogram och att Leader finns i hela landet.

Landsbygderna står för den allra största delen av de naturresurser som är avgörande för hela landets utveckling. Ibland med konsekvenser för bygdernas egna utveckling och möjligheter att erbjuda exempelvis attraktivt boende eller natursköna turistupplevelser.

Bygderna som berörs av att gruvor öppnas, vindparker byggs och att älvar regleras för vattenkraft, bör få ersättning för det intrång och de olägenheter det innebär.

VI UPPMANAR

- Skapa förutsättningar för finansieringsmöjligheter på landsbygderna.
- Inför mikrofonder i alla regioner.
- Företag bör ha sitt säte och beskattas där de har sin huvudsakliga produktion.
- Inför lokal beskattning eller ge lokalsamhället ersättning för nyttjande av naturresurser i bygden.

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

SERVICE & TRYGGHET.

I ett fungerande samhälle måste det finnas både kommersiell och offentlig service på plats där människor bor.

Idag har vi tillgång till hela världsmarknaden genom ett knapptryck, men då måste också paket kunna skickas och tas emot. Men inte bara det. Oavsett var man bor i landet måste det finnas tillgång till drivmedel och livsmedel. Den grundläggande välfärden måste fungera i hela landet. Polisen måste komma när man ringer, liksom ambulansen.

Ofta fungerar små lokalt anpassade lösningar. Ortens mataffär kan vara samlingspunkt för exempelvis myndighetskontakter, turistinformation, bibliotekstjänster med mera. Arbetsförmedlingen kan ha mottagning via nätet. Men staten måste vara närvarande i hela landet. Alla människor ska känna sig som en del av samhället.

VI UPPMANAR

- Skapa förutsättningar för servicesamverkan och säkerställ tillgång till exempelvis drivmedel, livsmedel, post-, bank- och betaltjänster.
- Beakta geografiska förutsättningar i resursfördelning.
- Det ska finnas polis, räddningstjänst och ambulans i alla kommuner.
- Se till att det finns en grundläggande välfärd i hela landet och undanröj hinder som försvårar lösningar på landsbygden.

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

BO & RESA.

Bristen på bostäder är ett växande landsbygdsproblem. Många kommuner, om de bygger, prioriterar bostäder i centralorten. Att som landsbygdsbo bygga själv är för det mesta inget alternativ.

Den långivare som står till buds är banken, vars villkor är anpassade till städerna. Ytterligare ett problem är strandskyddet som gör det svårt att bygga på attraktiva platser på landsbygderna. Om vi vill göra det möjligt att bo på landsbygden, renovera och bygga nytt, så krävs andra, politiska, lösningar.

En väl fungerade infrastruktur är grundläggande för att det ska gå att leva och bo på en plats. För att bygga ett hållbart samhälle behövs väg- och järnvägssatsningar i hela Sverige. Den nationella transportplanen ska inte bara baseras på befolkningsunderlag utan även på avstånd. Även landsbygderna behöver kollektivtrafik och i många fall måste den stärkas drastiskt. Det finns nyskapande lösningar. Ta vara på dem!

VI UPPMANAR

- Skapa förutsättningar för renovering och nybyggnation på landsbygden.
- Förbättra förutsättningarna för finansiering och främja nya boendeformer som till exempel kooperativ.
- Se till att intentionen med lättnader i strandskyddet faktiskt börjar gälla.
- Stärk kollektivtrafiken genom nya lokala, innovativa lösningar.
- Satsa på järnvägar och tågtrafik i alla regioner och reformera väganslagen.

HELA
SVERIGE.

*Hela Sverige
ska leva!*

JOBB & UTBILDNING.

Jobb måste finnas i hela landet. Centraliseringen måste upphöra. Vi bör dra nytta av digitalisering och ett friare arbetsätt.

Förenkla för företagare i hela landet, men bidra också till att utveckla fler olika typer av företagande. Många företagare har problem med krångliga regelverk, svårigheter att få finansiering och hinder för lokal upphandling. Det måste förbättras.

Vi behöver stärka kompetensförsörjningen och möjligheten att utbilda sig i hela Sverige. Det är viktigt att säkra tillgången till utbildning på alla nivåer i hela landet.

VI UPPMANAR

- Omlokalisera statliga, regionala och kommunala jobb och stoppa centraliseringen.
- Utveckla företagande i hela landet. Förenkla regelverk och underlätta finansiering för företagare.
- Premiera företag och myndigheter som låter de anställda arbeta på distans.
- Satsa på kompetensförsörjning och skapa förutsättningar för utbildning på alla nivåer.

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

MER KULTUR.

Kultur är viktigt för samhället och skapar förutsättningar för gemenskap, identitet, dialog och framtidstro.

De kulturpolitiska målen slår fast att kulturen ska vara tillgänglig i hela landet, men enligt Myndigheten för kulturanalys når politiken inte målen idag. Och med tanke på att 44 procent av statens kulturbudget går till Stockholms län är detta inte speciellt konstigt.

Trots den sneda fördelningen av resurser är det inte brist på kultur i resten av landet, tack vare att civilsamhället med studieförbunden i spetsen tar ett stort ansvar och kompenserar för den ojämna fördelningen.

Den här obalansen i kultursatsningar finns även på andra nivåer, då region- och länscentran tenderar att få mer av medlen på bekostnad av övriga. Även här kompenserar civilsamhället i form av lokala föreningar och andra aktörer.

VI UPPMANAR

- Stärk civilsamhället så att fler kulturaktiviteter kan genomföras i hela landet.
- Satsa på kommunala kultur- och musikskolor.
- Se över fördelningen av medel till kulturen och de subventioneringar som görs.
- Stärk den lokala nyhetsbevakningen i hela landet.

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

GE INFLYTANDE.

För att ett samhälle ska fungera är det lokala inflytandet och engagemanget viktigt. Det är människorna som bor i ett område som bäst vet vilken service de behöver och hur den ska tillhandahållas.

Genom att samtala och samarbeta med föreningar på ett strukturerat sätt, och genom att tillvarata kunskaper och idéer kan vi bidra till välgrundade lösningar som är anpassade efter de lokala behoven. Och pengar används på ett optimalt sätt.

Våra naturresurser ska brukas så att de bidrar till ett hållbart samhälle med lokalt inflytande, lokal ersättning och så långt som möjligt lokalt ägande. Ett större inslag av lokal förvaltning ger både bättre naturvård och ekonomisk nytta för berörda bygder. De exempel som finns på förvaltning av skyddade områden ger underlag för fortsatta satsningar.

VI UPPMANAR

- Utveckla den lokala demokratin och stärk civilsamhället.
- Ge lokalsamhället större inflytande över beslut som rör bygden.
- Utveckla lokal förvaltning på fler platser i Sverige.
- Ge organisationer som Hela Sverige ska leva förutsättningar för fortsatt arbete.

**HELA
SVERIGE.**
*Hela Sverige
ska leva!*

SKAPA HÅLLBARHET.

Förutsättningarna för att bygga ett hållbart samhälle finns på landsbygden. Utan resurser som mat, energi och byggmaterial fungerar inte samhället.

Här kan vi alla hjälpas åt med en grön omställning genom att producera och konsumera mer lokal och närproducerad mat och komma på smarta och hållbara energilösningar och produkter. På så sätt kan vi också stärka samhällets möjligheter att möta de globala utmaningarna inom ekologi, energi och ekonomi. Det skulle också göra förutsättningarna för att klara av ett krisläge bättre.

Samarbete genom lokal förvaltning av olika naturresurser är också ett sätt att använda lokal kunskap och engagemang på ett effektivt och utvecklande sätt. Detta kan utveckla naturresurserna – till exempel ett naturreservat – och samtidigt ge möjlighet att på ett hållbart sätt nyttja resursen och skapa lokala arbetstillfällen.

VI UPPMANAR

- Satsa lika mycket resurser på hållbara landsbygder som på hållbara städer.
- Utveckla möjligheter och undanröj hinder för lokal ekonomi.
- Förenkla och anpassa regelverk och avgifter till småskaliga lösningar och medverka till lokal upphandling.

OM HELA SVERIGE.

**Vi vet rätt väl vad som händer på landsbygderna i Sverige.
Vi vet också mycket om vad människor på landsbygderna känner
och tycker. Efter 30 års erfarenhet av lokal utveckling och arbete
med landsbygdsfrågor har vi ett stort nätverk med många vänner.
Vi företräder byarörelsen.**

Våra länsavdelningar är örat mot marken och vet oftast att ett nytt projekt startat eller att ett visst möte arrangeras långt innan länsstyrelsen och regionförbundet känner till det. Därför har vi bra koll på vad som händer runt om i hela Sverige.

Vi har metoder för att stötta lokala grupper så att de blir framgångsrika. Och våra metoder fungerar inte bara på landsbygderna, de sprider sig även till städerna och deras förorter. Ihop med andra har vi tagit fram småskaliga nyskapande lösningar som bygger på samarbete och lokalt inflytande.

Vi är en av de drivande krafterna bakom mikrofonderna som servar den sociala ekonomin med bland annat borgen, garantier och förlagsinsatser, och Bymacken, det inköpsnätverk av drivmedelsförsäljare som bildades när de stora distributörerna runt år 2010 slutade leverera till tusentals små mackar. Vi tog initiativ till överenskommelsen om lokal återbäring av vindkraften.

Vi jobbar med demokrati, hållbarhet, jämställdhet och mångfald i hela Sverige.

Vi tycker om att dela med oss av våra kunskaper och vi vill gärna samarbeta. Det handlar ju om att använda alla resurser på bästa sätt så att det blir balans mellan land och stad och att Sverige blir hållbart och hela landet levande.

HELA SVERIGE SKA LEVA • TELEFON: 010-489 13 50 • E-POST: INFO@HELASVERIGE.SE
TWITTER.COM/HELASVERIGE • FACEBOOK.COM/HELASVERIGE • INSTAGRAM.COM/HELASVERIGESKALEVA
GÖR GÄRNA ETT BESÖK PÅ VÅR WEBBPLATS: WWW.HELASVERIGE.SE

